

209. Tiistaina 16 päivänä helmikuuta 1999

kello 18.50

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi saatavien perinnästä ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta 7928

Hallituksen esitys 199/1996 vp
Lakivaliokunnan mietintö 30/1998 vp

2) Hallituksen esitys laiksi viranomaisen toiminnan julkisuudesta ja siihen liittyviksi laeiksi 7929

Hallituksen esitys 30/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 31/1998 vp

3) Hallituksen esitys laiksi kirkkolain muuttamisesta 7931

Hallituksen esitys 214/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 32/1998 vp

4) Hallituksen esitys laiksi järjestyksenvalvojista sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi „

Hallituksen esitys 148/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 33/1998 vp

5) Hallituksen esitys laeiksi lääkelain 42 ja 52 §:n ja apteekkimaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta „

Hallituksen esitys 276/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 42/1998 vp

6) Hallituksen esitys laeiksi aravalain, vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta 7931

Hallituksen esitys 274/1998 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 11/1998 vp

Kolmas käsittely

7) Hallituksen esitys laeiksi lääketieteellisestä tutkimuksesta sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 6 ja 9 §:n muuttamisesta 7932

Hallituksen esitys 229/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 39/1998 vp

8) Hallituksen esitys laiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta „

Hallituksen esitys 82/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 38/1998 vp
Suuren valiokunnan mietintö 4, 4 a/1998 vp
Lakialoite 23/1995 vp, 50/1997 vp, 81, 93/1998 vp
Toivomusaloite 233/1995 vp

Ainoa käsittely

9) Ehdotus puhemiehelle tulevasta määrärahasista niiden kulujen korvaamiseksi, joita hänellä on ollut valtiopäivien aikana 7938

Valtiovarainvaliokunnan kirjelmä M 3/1998 vp

Mietintöjen pöydällepano

10) Kertomus hallituksen toimenpiteistä vuonna 1997 7938

Kertomus 5/1998 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö 9/1998 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 25/1998 vp

11) Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus toiminnastaan vuonna 1997 ”

Kertomus 10/1998 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö 14/1998 vp

12) Valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomus oikeuskanslerin virkatoimista ja lain noudattamista koskevista havainnoista vuodelta 1997 ”

Kertomus 9/1998 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö 15/1998 vp

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Törnqvist.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuiivat edelliseen täysis-
tuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi saatavien perinnästä ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 199/1996 vp
Lakivaliokunnan mietintö 30/1998 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 30. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Sen verran, kun tämä laki saatavien perinnästä oli lakivaliokunnassa, niin tähän on liittynyt tietyllä tavalla sellaiseen lakiin perintätoimistoista, joka aikaisemmin täällä käsiteltiin, ja siinä perintätoimistot asetettiin luvanvaraisiksi vastoin hallituksen esitystä. Minä esitin silloin, että niille tulisi asettaa myös vakuudet niiden perintätoimesta saamien varojen edelleen tilittämisestä.

Nyt, kun tätä lakia saatavien perinnästä tässä on käsitelty, niin tässä yhteydessä on 9 §:ssä ollut kysymys siitä, kuinka paljon julkisia saatavia voitaisiin näille yksityisille perintätoimistoille antaa. Nyt minä puhun omasta puolestani enkä lakivaliokunnan näkemyksen perusteella. Minä olen lähtenyt siitä, että kun vakuutta ei ole vaadittu perintätoimistoilta niitä koskevan lain yhteydessä, myöskään näitä julkisia maksuja ei tulisi kovin paljon siihen suuntaan sillä suunnalla perittää. Yksityiset perintätoimistot ovat hyvin tehokkaita ja kilpailukykyisiä, mutta juuri siitä syystä, että ei ole koskaan takeita, saattavat suuretkin summat valtion varoja, perittyjä varoja, joutua hukan teille, ja näin ollen olen henkilökohtaisesti lähtenyt siitä, että tätä saatavien perintää ei pitäisi laajentaa siitä, mitä 9 § on hallituksen esityksessä esittänyt.

Sitähän suunniteltiin lakivaliokunnassa, että tätä laajennettaisiin, mutta näin kävi. Minä nyt korostan sitä, että minun oma perusteeni oli tämä. Lakivaliokunnalla yleensä oli monta muuta perustetta, mutta katsoin, että se ei ole mahdollista. Perintätoimistoille olisi pitänyt asettaa vakuusvelvoite, kun niiden luvanvaraista toimintaa täällä käsiteltiin.

Ed. Karpio: Arvoisa rouva puhemies! Kun laki saatavien perinnästä tuli kaksi vuotta sitten voimaan tai tämä hallituksen esitys annettiin, sen jälkeen hyvinkin perusteellisesti lakivaliokunnassa käsiteltiin asiaa ja se jäi sitten hyvinkin pitkäksi aikaa pöydälle. Sitten hallitus antoi tämän esityksen perintätoimen luvanvaraisuudesta, jonka me sitten vahvistimme.

On totta, niin kuin ed. Aittoniemi totesi, että meidän sitten kävimme periaatteellista keskustelua myös siitä, kuuluisiko näiden perimistöimistöjen antaa vakuus tästä toiminnastaan, ja tulimme siihen tulokseen, että se ei välttämätöntä ole, eli toki myös velkojalla, toimeksiantajalla, on

velvollisuus katsoa, kenelle työnsä antaa ja peritvänsä tehtäväksi antaa.

Nyt sitten tämä laki, joka nyt tällä kertaa on meillä käsiteltävänä, koskee nimenomaan vain perimistöimistöjä tai yksityisten velkojien perimistöimistöiteitä, eli julkisten viranomaisten perimistöimistöiteitä laki ei koske. Todellakin siten sen rajanvedon suhteen, mitkä ovat perimistöimistöiteiden töitä ja mitkä ulosottoviranomaisen, mielestäni lakivaliokunta on varsin hyvin onnistunut tässä tehtävässään. Tämä rajanveto nyt siinä, että kunnat toki voivat pääsääntöisesti päättää, mitä ne antavat yksityisille perintöstöimistöiteille ja mitä eivät, on aivan asianmukais- ta.

Ymmärrän sen huolen, jota on ollut ulosotto- viranomaisilla tehtävien vähenemisestä, mutta estemaksun poistaminen tai sen rajoittaminen on ollut eräs parannus tähän esitykseen.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 1—18 §, johtolause ja nimike,

toisen lakiehdotuksen 11 luvun 2 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

kolmannen lakiehdotuksen 30 luvun 3 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

neljännen lakiehdotuksen 1, 6 ja 6 h §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy lakivaliokunnan ehdotukseen viidennen lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 30/1998 vp

Hallintovaliokunnan mietintö 31/1998 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 31. Ensimmäisen yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

1. lakiehdotuksen 1—5 § ja 1 luvun otsikko, 6—8 § ja 2 luvun otsikko, 9—12 § ja 3 luvun otsikko, 13—16 § ja 4 luvun otsikko, 17—21 § ja 5 luvun otsikko, 22—25 § ja 6 luvun otsikko, 26—32 § ja 7 luvun otsikko sekä 33—38 § ja 8 luvun otsikko, johtolause ja nimike,

3. lakiehdotuksen 57 ja 74 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

4. lakiehdotuksen 1 ja 2 §, johtolause ja nimike,

5. lakiehdotuksen 2, 5 b ja 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

6. lakiehdotuksen 40 luvun 5 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

7. lakiehdotuksen 17 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

8. lakiehdotuksen 1, 6, 7 ja 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

9. lakiehdotuksen 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

11. lakiehdotuksen 3 ja 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

12. lakiehdotuksen 8 luvun 3 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

13. lakiehdotuksen 24, 24 a ja 24 b § ja 2 luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

14. lakiehdotuksen 16 § ja sen edellä oleva väliotsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

15. lakiehdotuksen 14 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

16. lakiehdotuksen 37 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

17. lakiehdotuksen 78 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

18. lakiehdotuksen 14 h §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

19. lakiehdotuksen 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

20. lakiehdotuksen 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

21. lakiehdotuksen 19 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

22. lakiehdotuksen 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

27. lakiehdotuksen 14 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

28. lakiehdotuksen 17 ja 23 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

29. lakiehdotuksen 17 ja 21 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

30. lakiehdotuksen 15 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

31. lakiehdotuksen 29 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

32. lakiehdotuksen 26 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

33. lakiehdotuksen 68 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

34. lakiehdotuksen 87 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

35. lakiehdotuksen 3 luvun 34 f ja 34 g § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

36. lakiehdotuksen 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

37. lakiehdotuksen 17 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

38. lakiehdotuksen 60 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

39. lakiehdotuksen 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

40. lakiehdotuksen 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

41. lakiehdotuksen 28 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

42. lakiehdotuksen 31 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

43. lakiehdotuksen 27 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

44. lakiehdotuksen 59 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

45. lakiehdotuksen 59 ja 59 a—59 c §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

46. lakiehdotuksen 9 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

47. lakiehdotuksen 71 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

48. lakiehdotuksen 30 ja 62 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

49. lakiehdotuksen 45 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

50. lakiehdotuksen 52 § ja sen edellä oleva väliotsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

51. lakiehdotuksen 14 ja 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

52. lakiehdotuksen 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

53. lakiehdotuksen 15 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

54. lakiehdotuksen 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

55. lakiehdotuksen 14 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

56. lakiehdotuksen 14 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

57. lakiehdotuksen 41 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

58. lakiehdotuksen 24 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

59. lakiehdotuksen 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

60. lakiehdotuksen 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

61. lakiehdotuksen 8 ja 16 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

62. lakiehdotuksen 22 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

63. lakiehdotuksen 12 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

64. lakiehdotuksen 15 ja 23 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

65. lakiehdotuksen 90 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

66. lakiehdotuksen 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

67. lakiehdotuksen 9 luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

68. lakiehdotuksen 25, 36 ja 38 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

69. lakiehdotuksen 12 b §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

70. lakiehdotuksen 15 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

71. lakiehdotuksen 47 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

72. lakiehdotuksen 7 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

73. lakiehdotuksen 10 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

74. lakiehdotuksen 5 ja 15 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

75. lakiehdotuksen 1, 17 ja 19 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

76. lakiehdotuksen 13 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

77. lakiehdotuksen 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

78. lakiehdotuksen 89 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

79. lakiehdotuksen 77 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy hallintovaliokunnan ehdotukseen 2., 10. ja 23.—26. lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi kirkkolain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 214/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 32/1998 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 32. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Pehkonen: Arvoisa rouva puhemies! Joskus täällä talossa keskusteltiin vaihtolooasioista muun muassa lääkäreiden ja seurakuntien työntekijöiden kohdalla. Olen erittäin iloinen ja hyvilläni, että 3 §:n perusteluissa sanotaan: "Vaihtolovelvollisuus on kuitenkin lain perusteluissa määriteltyä asiakirjasalaisuutta jossakin määrin laajempi, sillä vaihtolovelvollisuus koskee myös tallettamattomia tietoja." Tämä tarkoittaa myös rippisalaisuuksia, jotka jäävät voimaan. Olen hyvilläni, että tällainen pykälä säilytetään.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 6 luvun 3 § ja sen edellä oleva väliotsikko ja luvun otsikko sekä 25 luvun 3 ja 8 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laiksi järjestyksenvalvojista sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 148/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 33/1998 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 33. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta ensimmäisen lakiehdotuksen 1—14 §, johtolause ja nimike, toisen lakiehdotuksen 22 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike, kolmannen lakiehdotuksen 74 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä neljännen lakiehdotuksen 3 luvun 9 § ja luvun otsikko sekä 17 luvun 6 § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laeiksi lääkelain 42 ja 52 §:n ja apteekkimaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 276/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 42/1998 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 42. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta ensimmäisen lakiehdotuksen 42 ja 52 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä toisen lakiehdotuksen 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys laeiksi aravalain, vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 274/1998 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 11/1998 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö n:o 11. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 15, 15 a—15 d, 22 ja 37 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

toisen lakiehdotuksen 2, 2 a—2 d, 11 ja 12 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä kolmannen lakiehdotuksen 4, 4 a—4 d ja 13 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys laeiksi lääketieteellisestä tutkimuksesta sekä potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 6 ja 9 §:n muuttamisesta

Kolmas käsittely

Hallituksen esitys 229/1998 vp

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 39/1998 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetyt lakiehdotukset voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelua ei synny.

Lakiehdotukset hyväksytään.

Lakiehdotusten kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

8) Hallituksen esitys laiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely, ainoa käsittely

Hallituksen esitys 82/1998 vp

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 38/1998 vp

Suuren valiokunnan mietintö 4, 4 a/1998 vp

Lakialoite 23/1995 vp, 50/1997 vp, 81, 93/1998 vp
Toivomusaloite 233/1995 vp

Toinen varapuhemies: Ensin sallitaan keskustelu asiasta kokonaisuudessaan. Sen jälkeen päätetään kolmannessa käsittelyssä lakiehdotuksista. Toisessa käsittelyssä päätetty, hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä. Lopuksi päätetään ainoassa käsittelyssä toivomusaloitteesta.

Menettelytapa hyväksytään.

Keskustelu:

Ed. Wideroos: Fru talman! Det skulle finnas mycket att säga om det lagförslag som nu ligger framför oss för behandling. Det kommer inte att bli enkelt att leva upp till de intentioner som finns i lagen.

Lagen kommer inte att behandla alla företagare rättvist. Inte heller kommer lagen att behandla alla anställda inom restaurangbranschen rättvist. Det är säkert ingen vits att i detta skede inleda en långt gående debatt om det här lagförslaget. Riksdagen kommer säkert att besluta i enlighet med utskottets betänkande.

Men låt mig ändå påpeka att det finns restaurangföretagare som kommer att få problem med kraven på rökfria utrymmen och det handlar främst om relativt små restauranger. Dessutom kommer de anställda att försättas i olika situation beroende på i vilka utrymmen de jobbar, rökfria eller inte rökfria utrymmen. Om riksdagen skulle vara konsekvent, eftersom vi också kommer att bestämma att tobaksrökning är cancerframkallande, så skulle vi ju faktiskt helt och hållet kunna förbjuda tobaksrökning på restauranger. Men det är kanske för mycket krävt i det här skedet.

Puhemies! Nyt käsillä olevasta lakiesityksestä olisi paljon sanottavaa. Ei tule olemaan helppoa toteuttaa lain pyrkimyksiä. Laki ei myöskään kohtele kaikkia yrittäjiä eikä kaikkia työntekijöitä oikeudenmukaisesti ravintola-alalla. Tässä vaiheessa ei ole mitään syytä aloittaa laajaa keskustelua lakiesityksestä. Eduskunta päättää varmasti valiokunnan mietinnön mukaisesti.

On kuitenkin ravintoloitsijoita, joille savuttomat tilat aiheuttavat ongelmia. Erityisesti tämä pätee pieniin ravintoloihin. Työntekijät asetetaan erilaisiin tilanteisiin riippuen niistä tiloista, joissa he työskentelevät, savuttomissa tai savuisissa. Jos eduskunta olisi johdonmukainen, kieltäisimme tupakoinnin kokonaan ravintoloissa, mutta se on ehkä liikaa tässä vaiheessa.

Talman! En annan sak som har med den här lagen att göra. I Finland är det, löjligt nog, förbjudet att sälja snus. I Sverige är det däremot tillåtet. Sverige lyckades i EU-förhandlingarna förhandla sig till den här möjligheten. Trots att det är förbjudet att sälja snus i Finland, så både köps och används snus också i Finland. Det kan väl inte vara obekant för någon, inte heller i den här salen, att det köps snus på passagerarbåtarna. Inte heller är det väl obekant att för den som vill få tag på snus i Finland, så är det här möjligt. Till skillnad från tobaksrökning så lider ju inte omgivningen av att en person snusar. Vi behöver alltså inte, om jag får vara litet ironisk, stifta en lag om snusfria utrymmen på restauranger.

I Sverige överväger man nu att förhandla med EU om att kunna slopa varningstexten på snusdosorna. Personligen anser jag att det borde vara tillåtet att sälja snus i Finland, men jag inser ju att majoriteten i denna riksdag inte tycker likadant. Men på något sätt borde vi i alla fall göra någonting åt saken och därför föreslår jag den kläm som finns utdelad på bordet. Vi borde nog komma bort från det förmynderi som snusförbudet innebär. Eftersom den som snusar inte vållar annan person skada borde det vara till var och en, huruvida man använder snus eller inte. Alltså föreslår jag att i motiveringen uttalas att riksdagen förutsätter att regeringen utreder ändamålsenligheten i ett fortsatt försäljnings- och överlåtelseförbud för snus och vid behov vidtar åtgärder för att Europeiska unionens snusförbud upphävs för Finlands del.

Puhemies! Toinen asia, joka liittyy tähän lakiin, on se, että Suomessa on kiellettyä myydä nuuskaa, Ruotsissa sen sijaan se on sallittua. Ruotsi onnistui EU-neuvotteluissa saamaan tämän mahdollisuuden. Kiellosta huolimatta nuuskaa ostetaan ja myydään kylläkin Suomessa. Tämän tietävät kai kaikki, että nuuskaa ostetaan matkustajalairoilta, ja myös sen, että se, joka haluaa, voi ostaa nuuskaa Suomessa. Ympäristö ei kärsi nuuskan käytöstä. Ei tarvitse, jos saa vähän ironisesti sanoa, säätää lakia nuuskan kieltämisestä ravintoloissa. Ruotsissa jopa harvitaan neuvotteluja EU:n kanssa siitä, että nuuskasian kyljestä poistetaan varoitusteksti.

Henkilökohtaisesti olen siis sitä mieltä, että nuuskan myynnin pitäisi olla sallittua Suomessa, mutta ymmärrän kyllä, että eduskunnan enemmistö ei jaa mielipidettäni. Mutta jotain meidän pitäisi tehdä tälle asialle kuitenkin, ja siksi ehdotan pöydille jaettua perustelulausumaa. Meidän

pitäisi päästä nuuskakiellon kaltaisesta holhomisesta. Koska nuuskaaminen ei aiheuta toiselle vahinkoa, pitäisi jokaisen itse saada päättää, käyttääkö nuuskaa vai ei.

Tämän vuoksi ehdotan perusteluissa lausuttavaksi: ”Eduskunta edellyttää hallituksen selvittävän nuuskan myynti- ja luovuttamiskiellon jatkamisen tarkoituksenmukaisuuden ja ryhtyvän tarvittaessa toimenpiteisiin Euroopan unionin nuuskakiellon kumoamiseksi Suomessa.”

Ed. R a s k : Rouva puhemies! Kannatan ed. Ulla-Maj Wideroosin lausumaehdotusta ihan niistä syistä, että ensinnäkin olen kotoisin aika läheltä Tornionjokivartha, ”Nuuskakairaa” ja että nuuska on todettu syöpää aiheuttavaksi aineeksi, mutta vain nuuskaajalle. Tähän perustan sen, että mielestäni ainoa huomaavainen nikotinisti on nuuskaaja. Hän tietoisesti vaarantaa vain oman terveytensä.

On ihan selvää, että juuri niin kuin ed. Ulla-Maj Wideroos sanoi, jos kaikki nikotinistit nuuskaisivat, ei tarvittaisi minkäänlaisia ilmastointijärjestelyjä. Sekin on todettu, että sen jälkeen, kun Suomessa on nuuskan myynti kielletty, nuuskaaminen ei ole vähentynyt.

Mielestäni Suomen pitäisi tässä nuuska-asiassa seurata Ruotsin esimerkkiä.

Ed. I h a m ä k i : Arvoisa puhemies! Ed. Rask sanoi, että ainoa huomaavainen nikotinisti on nuuskaaja. Minusta myös nikotiinipurukumin tai nikotiinilaastarin käyttäjä on kohtuullisen huomaavainen nikotinisti, mutta paino on sanalla nikotinisti.

Suomessa suunuuskan myynti ja elinkeinotoiminnassa tapahtuva luovuttaminen on EU-direktiivin mukaisesti kielletty. Tämän EU-direktiivin antamisperuste oli puhtaasti terveyspoliittinen. Suunuuska aiheuttaa syöpää, nikotiiniriippuvuuden ja johtaa usein pysyvään tupakointiin. Suunuuskan myynti on kielletty Ruotsia lukuun ottamatta kaikissa EU:n jäsenmaissa. Sen lisäksi se on kielletty aika monessa maailman maassa. Kun Ruotsi sai osana EU:n liittymis sopimusta luvan myydä kansalaisilleen edelleen suunuuskaa, se sitoutui olemaan viemättä suunuuskaa muihin EU:n jäsenmaihiin. On perusteltua aihetta epäillä, ettei tätä sopimusta ole noudatettu.

Nyt täällä esitetään suunuuskaa vapauttavaksi tästä kiellosta. Minusta syy tähän on pelkästään kauppapoliittinen, ei ainakaan terveyspoliittinen. Suunuuskan käytöstä kiinnipitämi-

nen ja sen edistäminen on ymmärrettävää ruotsalaisesta näkökulmasta, sillä ennen nykyistä suunuuskan myyntikieltoa Suomi oli ruotsalaisen suunuuskan toiseksi merkittävin ulkomainen ostaja. 18 prosenttia kaikesta suunuuskasta myytiin Suomeen.

Haluan vielä kerran todeta, että suunuuskan myyntikiellon tärkein peruste oli ja on edelleen sen syöpävaarallisuus, joka on pitävästi osoitettu lukuisissa ympäri maailmaa tehdyissä tutkimuksissa.

Arvoisa puhemies! Suomessa on toteutettu menestyksekkäästi erityisesti aikuisten tupakointia vähentävää terveyden edistämistyötä. Miesten tupakoinnin yleisyys on selkeästi vähentynyt, ja aikuisten päivittäinen tupakointi on Euroopan alhaisimpia.

Nuorten kohdalla tilanne ei valitettavasti ole yhtä hyvä. Suomalaiset nuoret aloittavat tupakoinnin kansainvälisesti poikkeuksellisen varhain. Äskettäin julkaistujen tutkimustulosten mukaan vuonna 1998 joka viides peruskoulun kahdeksaluokkalainen eli 14—15-vuotias nuori tupakoi päivittäin. Edelleen joka toinen tupakoi oppilas ilmoitti tupakoivansa päivittäin koulualueella ja joka neljäs ilmoitti polttavansa koulualueella satunnaisesti. Lisäksi useissa selvityksissä on tuotu esiin huoli, että selvästi alle 18-vuotiaiden nuorten on helppo ostaa tupakkatuotteita, näin siitä huolimatta, että tupakoinnin tulisi lainsäädäntömme mukaan olla kiellettyä kouluasteella eikä alle 18-vuotiailla pitäisi olla mahdollisuutta saada ostettua tupakkatuotteita.

Tutkijat ovat korostaneet, että nuorten tupakointi- ja nuuskakokeilut ovat selvästi lisääntyneet kahden viime vuoden aikana. Tilanne on sikäli hälyttävä, että voimakkaan nikotiiniriippuvuuden vuoksi voidaan nuorista tupakoijista ennustaa tulevan tupakovia aikuisia. Kaksi kolmesta nuorena tupakointinsa aloittaneesta sairastuu ja joka toinen kuolee ennenaikaisesti johonkin tupakkaperäiseen sairauteen. Tutkimusten mukaan tupakointi aiheuttaa merkittäviä terveysongelmia jo lapsuudessa ja lisää sairastumisvaaraa moniin vakaviin tauteihin aikuisena.

Ellei nuorten tupakointiin liittyviä ongelmia oteta vakavasti eikä kielteisen kehityksen ehkäisemiseksi ryhdytä systemaattisiin ja perusteellisiin toimiin tupakoinnin aloittamisen ehkäisemiseksi, maassamme aikaansaatu myönteinen kansanterveyden kehityssuunta muuttuu. Nuorten tupakoinnin yleisyyden pysymisellä nykyisellä tasolla tai lisääntymisellä on vakavia yhteiskunta- ja terveyspoliittisia seurauksia.

Eduskunnassa on tuotu monessa yhteydessä esille se, että nuoria pitäisi kannustaa tupakoimattomuuteen ja antaa heille tupakoimattomuutta tukevia positiivisia viestejä. Tutkimustulosten perusteella arvioiden näin ei ole kuitenkaan käynyt. Valtiontilintarkastajien kertomuksessa vuodelta 1997 tilintarkastajat kiinnittävät huomiota siihen, ettei tupakoinnin aloittamisen ehkäisyssä ole onnistuttu toivotulla tavalla. Samalla he korostavat terveyttä edistävän politiikan huolellisen ja tutkimustietoon perustuvan kokonaissuunnittelun merkitystä. Tämän vuoksi eduskunnan tulisi saada jatkuvasti tietoa nuorten tupakoinnin ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi laadittujen lain säädösten toteutumisesta.

Tupakkalaki antaa hyvän pohjan muille terveyttä tukeville toimenpiteille. Emme voi sulkea silmiämme lasten ja nuorten tupakointikysymyksen edessä. Tutkimukset ovat osoittaneet, että nuorena aloitettu tupakointi ennustaa monitahoista syrjäytymisvaaraa myös aikuisena. Näin ollen nuoruusiän tupakointi ennakoii väestön jakautumista menestyjiin ja syrjäytyneisiin.

Ehdotankin, että nuorten tupakointiin liittyvien säädösten toteutumista ja tupakoinnin aloittamisen ehkäisemiseksi suunniteltujen toimenpiteiden tuloksellisuutta seurattaisiin määräjain kansanterveyskertomuksessa. Tällä tavoin eduskunta olisi informoitu lainsäädännön toimivuudesta ja pystyisi vaikuttamaan nuorten tupakointia ehkäiseviin toimintapoliittisiin linjauksiin ja toimenpiteisiin.

Tämän vuoksi, arvoisa puhemies, ehdotan perusteluissa lausuttavaksi: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus ottaa lasten ja nuorten tupakoimattomuuden edistämisen tupakoinnin vähentämispoliittikkansa painopistealueeksi ja tekee kansanterveyskertomuksessa selkoa eduskunnalle käytetyistä keinoista ja niiden tuloksellisuudesta.”

Ed. P u h j o : Arvoisa puhemies! Nyt kolmannessa käsittelyssä hallituksen esityksestä laiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta on tehty kaksi lausumaesitystä, joista toista en kannata ja toista kannatan.

Ed. Wideroos esittää, että nuuskan käyttö sallittaisiin Suomessa. Toinen peruste sille, etten tätä esitystä kannata, on sama kuin ed. Ihamäeläkin eli se, että nuuskan käyttö johtaa tupakoinnin aloittamiseen. Toisena esimerkkinä voin mainita, että olin aivan hiljattain urheilijoiden ravitsemusseminaarissa, missä eräs hammaslääketieteen professori mainitsi muun muassa nuuskan

käytöstä ja esitti videokuvia. Siellä oli selvästi nähtävissä ihan muutaman viikon käytön jälkeen, että nuuskan käyttökohdassa on jo selviä limakalvomuutoksia, ja osa niistä on tietenkin esiasteita syövälle.

Sen sijaan kannatan ed. Ihamäen lausumaehdotusta, jossa hän esittää, että hallitus ottaa lasten ja nuorten tupakoimattomuuden edistämisen tupakoinnin vähentämispolitiikkansa painopistealueeksi. Tämä on erittäin hyvä ja kannatettava esitys. Onhan kohtuullista, että valtiollakin on omat toimenpiteensä väestön terveyden suhteen, kun tupakkafirmoilla on omat toimenpiteensä ja kauhea huoli siitä, mistä saadaan tupakoinnin lopettaneiden tilalle uusia uhreja.

Ed. Kemppainen: Rouva puhemies! En ole tämän eduskunnan aikana tämän lakiesityksen käsittelyyn aikaisemmin puheenvuorolla osallistunut, joten sallittakoon jokunen sana varsinkin, kun edellisessä eduskunnassa koin olevani yksi niitä, jotka olivat rakentamassa sitä esitystä. Aikamoisen kamppailun jälkeen se sitten saatiin eteenpäin. Silloisen lakiesityksen linja, aivan kuten tämänkin, on se, että rajoituksia lisäämällä yritetään vaikuttaa tupakoinnin vähentämiseen, voisiko tässä käyttää ilmausta taistellaan tupakkaa vastaan. Tietysti, kun asia näin ilmaistaan, voi olla, että ymmärretään asia väärin.

Eri yhteiskunnissa toimenpiteet ovat vähän erilaiset. Jos katsotaan, miten Amerikassa menetellään, siellä käydään isoja oikeudenkäyntejä, joissa on isot rahat pelissä ja molemmin puolin tavoitteet ovat, sanotaanko, dramaattiset. En ihan tarkkaan pysty vertaamaan, kummassa on terveyden kannalta paremmat olot tupakointiin nähden, Suomessa vai Amerikassa, mutta täytyy sanoa, että kohtalaisen menestyksellinen tämä sali on ollut niissä toimenpiteissä, joilla tupakointia on pyritty vähentämään. Ei tarvitse katsoa kuin ympärilleen. En tiedä, onko tässä salissa koskaan tupakoitu. Ravintolassa ja kahvilassa on tupakoitu. Meistä monet matkaavat julkisissa kulkuneuvoissa; niissä on aikaisemmin tupakoitu. Niitä lupia on rajoitettu ja niitä on lopetettu, ja olemme tulleet erittäin hyvin toimeen myös näiden rajoitusten kanssa. Sitä kautta on annettu viesti meille itsellemme, nuorille ja jokaiselle, että tupakointi on haitallista, ja uskon, että kenellekään ei siitä viestistä ole ollut haittaa. On tullut yhä enemmän ja enemmän, jos ei nyt geeneihin, niin selkäyttimeen suorasti ja epäsuorasti viesti, että kysymys on haitallisesta aineesta.

Täytyy olla kiitollinen, että nytkin tässä on päästy eteenpäin, vaikkakin, niin kuin näemme, aina on kova kamppailu siitä, hyväksymmekö me rajoituksia, saako ihmisen käyttäytymistä, itselle vahingollista tai toiselle vahingollista käyttäytymistä rajoittaa. Minusta tämä on hyvä esimerkki, että saa ja voi ja pitää edelleen. En tiedä, mikä olisi seuraava askel.

Suuri puutehan edellisellä kaudella oli se, että ravintoloita ei saatu silloin savuttomiksi. Nyt on hyvä yritys, että näin tapahtuu. Uskon, niin kuin monet muutkin ovat todenneet, että myös tupakoitsijat huomaavat, että savuton ympäristö on selvästi siistimpi, terveellisempi, miellyttävämpi ja kaikella tavalla parempi. Kaiken kaikkiaan tällä haluan sanoa, että meidän on tunnustettava ja hyväksyttävä, että vaikka me ihmisoikeuksia ja vapauksia ajamme, niin pitää myös hyväksyä tällaiset rajoitukset, vaikka ne jonkun mielestä saattavat olla haitallisia.

Aivan sama periaate pitäisi hyväksyä suhtautumisessa alkoholiin ja huumeisiin. Se näkyy olevan vaikeaa, koska molemmissa on kysymys, niin tupakassa kuin näissä, riippuvuutta ja haittoja aiheuttavista aineista, joita ehkä mielihyvän ynnä muun positiivisen mielikuvan ja positiivisen tavoitteen takia käytetään, ja sen takia joku ajaa niitä vapaammiksi. Minusta kun on kysymys terveydellisistä aineista, ei välttämättömistä aineista, rajoittavat toimenpiteet voivat olla mahdollisia. Oikeastaan pitäisi kaikissa näissä aineissa, niin erilaisia kuin ne ovat ja niin erilainen kuin tämä yhteiskunta niiden käytön suhteen on, sama periaate hyväksyä. Huumeissahan meillä on pysynyt tiukka linja. Alkoholisissa näyttää, että se on lipsumassa, ja tupakassa onneksi kehitys on oikeaan suuntaan.

Tässä keskustelussa on taas noussut nuuska keskeiseksi. Minusta se ei sitä ole. Viime eduskuntakaudella, kun tätä lainsäädäntöä tehtiin, nuuskan suhteen eduskuntakäsittelyssä tuli tiukennuksia. Nythän tässä käydään keskustelua siitä, kumpi on haitallisempi, nuuska vai tupakka. Ymmärsin, että ed. Malm, ed. Wideroos ja ed. Rask kannattavat nuuskaa sen takia, että se olisi vähemmän haitallinen kuin tupakka, (Ed. Aittoniemi: Minä myös!) — ja ed. Aittoniemi.

Voi olla, että minäkin saatan tunnustaa sen, että se saattaa olla vähemmän haittoja aiheuttava kuin tupakka. Mutta kun kuitenkin kysymys on sellaisesta aineesta, joka ei ole vielä siinä mitaluokassa suomalaisessa elämäntavassa ja kulttuurissa kuin Ruotsissa, me voimme suhtautua siihen kielteisesti ja olla estämässä sen tulon mei-

dän markkinoillemme. Kuitenkin esimerkiksi ne perusteet, joilla nuuskan käyttöä on vaadittu vapauttavaksi, tulevat sellaisilta tahoilta, joissa nuuskan käyttö on tie tupakan käyttöön. Sitähän on nimenomaan nuorisokulttuurista ja esimerkiksi urheilupiireistä, minulle käsittämättömästä suunnasta, esitetty, että kun sitä siellä käytetään, niin se pitäisi hyväksyä. Kun kuitenkin on kysymys nuorista ihmisistä, niin on aivan varmaa, että nuuska johtaa tupakointiin.

Vanhemmilla ihmisillä toki saattaa olla niin, että se saattaa olla myös vaihtoehto, savuton vaihtoehto. Sitä en toki kiistä, ja ilmeisesti, nyt en ole ihan kaikkia tutkimustuloksia nähnyt, varsinkin, kun kysymys ei ole toiselle aiheutetusta vahingosta, saattaa olla, että nuuska siinä mielessä on parempi. Mutta minusta tämä on aivan kestämaton peruste, koska nikotiinilla sinällään on haittavaikutusta ja ennen kaikkea se on riippuvuutta tuova aine. Voi olla, että joku on koukussa, onneksi en itse ole, ja joku sen riippuvuuden takia haluaisi nuuskaa ymmärtää nikotiinipurukumina, että se olisi hoitokeino tai jokin muu.

Mutta kun kuitenkin nuuskakulttuuri on silta tupakoimattomuudesta nikotiini- ja tupakkakulttuuriin, minusta sen ei pidä antaa tulla Suomeen. Jos meillä on tällä hetkellä 20 000 käyttäjää ja Ruotsissa 300—400 000, ja jos se siellä pakolla on saatu luvalliseksi, niin meille ei tällä tavalla pidä tätä kulttuuria tuoda, vaan päinvastoin. Vaikka tiedän, että on haittavaikutuksia rajalla, että liikennettä kulkee eestaas, niin uskon, että bensakulut vähitellen voisivat johtaa siihen, että nuuskankäyttö voisi siitä muutamasta kymmenestä tuhannesta, joka käyttäjiä nyt on, olla vähenevään eikä lisääntyvään suuntaan. Jos se vapautettaisiin, niin siitä tulisi meille yksi riippuvuutta ja tupakan kulutusta lisäävä tekijä, ja sitä en halua olla lisäämässä. Pidettäköön Suomi niin puhtaana kuin suinkin.

Toki me tiedämme, että me emme saa yhteiskuntaa, vaikka meillä on täysi huumeikielto, huumeista vapaaksi. Vaikka meillä on rajoituksia alkoholissa, me emme saa yhteiskuntaa siitä täysin vapaaksi. Meillä on rajoittava tupakkalaki, me emme saa sitä vapaaksi, ja meillä on nuuskaikielto, me emme saa sitä täysin vapaaksi. Mutta minusta se viesti tällä suhtautumisella näihin aineisiin on parempi kuin se, että me viestittäisimme, että nyt nuuskan markkinoijat, iskekääpä isot markkinapanokset, että saatte markkinoita laajennettua, että saatte yhä tupakkariippuvuutta lisää. Minusta lääkärinä, tupakoimattomana

ja tupakan haitat tunnustavana tämä suhtautuminen on niin aukottomasti perusteltu, että ihmettelen ed. Wideroosin esitystä ja erityisesti sitä, että ed. Rask tätä esitystä kannattaa.

Ed. H. Koskinen: Arvoisa rouva puhemies! Luotan siihen, että ed. Ihamäki lääkärinä on perehtynyt tupakoinnin ja myös nuuskaamisen seuraamuksiin. Käsittäakseni ne ovat lähinnä haitallisia. Minun on mieluista yhtyä tähän ja kannattaa ed. Ihamäen ehdotusta. Samoin kuin ed. Puhjo näen ed. Ulla-Maija Wideroosin ehdotuksen terveyttä vahingoittavaksi. Lisäksi koen sen vastenmieliseksi, nimittäin nuuskaamisen, en ed. Wideroosia, minkä vuoksi en missään mielessä voi yhtyä ed. Wideroosin ehdotukseen.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! En itse tupakoi, mutta ilolla totean, että pieni päivänsäde tässä hulluuden viidakossa alkaa näkyä, toisin sanoen kun ed. Wideroos on tehnyt ehdotuksen nuuskan puolesta. Se on erinomaisen hyvä asia, jota täytyy kannattaa. Tässä hiljattain eräs vanhempi ihminen, yli 80-vuotias, oikein huumorintajuinen ihminen, kun keskusteltiin Ikaalisissa, totesi, että vanhaan hyvään aikaan, kun miehet käyttivät nuuskaa, niin pusutkin olivat niin makoisia, että ei nykyisin mitään. Näin se on, ed. Ihamäki, älkää yrittäkö ollenkaan vähätellä.

Mutta ed. Ihamäki, joka nyt näkee, että tämä kysymys on elämää suurempi, jos minä oikein kuulin, väitti, että tulevaisuudessa tämä kansa jakautuu kahtia sen takia, että toiset polttavat tupakkaa ja toiset eivät. Ne, jotka polttavat tupakkaa, eristäytyvät tai joutuvat eroon yhteiskunnasta ja muuta. Kyllä te nyt olette, ed. Ihamäki, sekoittanut kaksi asiaa: Lipposen hallituksen ja tupakanpolton. Lipposen hallitus on tämän maan jakanut kahtia ja kansakunnan erottanut kahteen erilaiseen kastiin, mutta tupakka ei kyllä sitä tee. Tupakka saattaa olla hyvinkin yhdistävä voima. Minä en tupakanpoltoa sellaiseenaan ylistä, kun olen itse siitä luopunut kolme vuotta sitten. Sanon, että se on ihan hyvä asia, ei siinä mitään, mutta ei mahdolluuksiin saa mennä eikä ihmisiä orjuuttaa lain säännöksillä kohtuuttomasti. Nimenomaan tällainen ed. Wideroosin ehdotus on niin kannatettava, että vaikka minä tarpeeksi hyvin täällä salissa olen, niin silloin katson varmasti, että olen hänen puolestaan äänestämässä, kun tätä pontta käsitellään.

Ed. I h a m ä k i : Arvoisa puhemies! Minusta tupakka on jakanut kansan kahtia: toiset tupakoivat ja toiset eivät. Oikein on se, että suuri enemmistö ei tupakoi. Siihen on haluttu päästä.

Kun esiintyy täällä ja muualla savuttomuuden puolesta, saa helposti sellaisen leiman, että on tupakoinnin vastustaja. Minusta se on täysin väärin. Emme me tupakkaa vastaan ole, me olemme savuttomuuden puolesta ja savuttomuuden edistäjiä. Raitis, puhdas ilma on perusoikeus, ei tupakansavuinen ilma.

Yleisesti voi sanoa, että aikuisten terveyskäyttäytyminen alkaa Suomenmaassa olla viisasta, mutta nuoret ihmiset elämänjanssaan kokeilevat kaikkia rajojaan eivätkä aina käyttäydy kovin viisaasti. Tämä aiheuttaakin sen, että nyt myönteisesti parantunut kansanterveys alkaakin kenties huonontua 20 tai 30 vuoden kuluttua.

Perustelulausunsaesityksessäni olenkin halunnut tätä asiaa korostaa. Se on tehty sitä varten, että nuorten terveyskäyttäytymiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota ja saadaan tässä enenevässä määrin edistystä aikaan.

Ed. P u h j o : Arvoisa puhemies! Kun nyt tätä esitystä tupakoinnin vähentämiseksi käsitellään näin vaalien lähestyessä, tulee välillä mieleen, onko kyse nuuskan käytön edistämisestä vaaliasia. Toisaalta kyllä ymmärrän, että osalle se on periaatteellinen kysymys, mutta jotenkin tuntuu oudolta, että kun me käsittelemme tupakoinnin vähentämislakia, täällä esitetään perustelulausunsa tupakkatuotteiden käytön lisäämistä. Ed. Ihmäen ehdotus tupakkatuotteiden käytön vähentämiseksi oli sentään johdonmukainen lakiesityksen otsikon kanssa.

Ed. M a l m : Talman, puhemies! Det är ganska intressant att följa med läkarnas utläggningar om snuset. Inom vårt område, svenska Österbottnen, är det ganska många som använder snusmen de använder det ingalunda för att öka nikotin användningen, utan som alternativ till tobaken.

På samma gång görs det gällande att snuset är inkörsporten till tobaksanvändningen. Hos oss är det många som har avstått från tobaksrökningen och börjat använda snus uttryckligen för att inte störa andra.

Puhemies! On mielenkiintoista kuunnella tätä keskustelua, kun väitetään, että nuuska on tie tupakan käyttöön. Ainakin meillä päin tilanne on se, että tämä on ollut vaihtoehto ja monet ovat

käyttäneet nuuskaa juuri siitä syystä, että he eivät halua vaikuttaa muihin, kun käyttävät nikotiinia. Tämä on totuus. Siitä syystä me haluamme sitä, emme siitä syystä, että me haluaisimme lisää nikotiinin käyttöä tässä maassa.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Minä ymmärrän, että se, joka on nikotinisti ja käyttää nuuskaa ja siihen tyytyy ja ottaa itse riskin, voi kokea tällaisen rajoituksena. Mutta kysymys on kuitenkin sekä nuuskan että tupakan kohdalla haitallisesta aineesta, ja yhteiskunnan on omin toimenpitein viestitettävä, että on hyvä olla sekä savuton että nuuskaton. Nuuska olisi nimenomaan Suomeen tulossa nuorisokulttuurin kautta. Sitä käyttävät nuoret, jotka eivät ole aloittaneet tupakointia. Sillä tavallahan tämä EU-jäsenyyden alkaessa esitettiin, ja sillä tavalla se myös oli lisääntymässä. Kun meillä on keino olemassa siihen, että me emme anna esimerkiksi tupakkateollisuudelle, jolla on paljon mahdollisuuksia iskeä markkinapanoksia nuuskan käytön laajentamiseksi Suomessa, miksi me emme sitä käytä?

Sekä nuuskan että tupakoinnin käyttöä pitää vähentää. Sellaisena minä tämän ymmärrän ja sellaisena viestinä tämän haluan, vaikka saatan olla samaa mieltä ed. Malmin kanssa, mitä ehkä kaikki lääkärit eivät ole, että nuuska saattaa olla terveellisempi kuin tupakka tai ainakin se on terveellisempi toisia kohtaan. Senkin käyttöä on vähennettävä ja siksi minä tämän hyväksyn, koska se ei vielä ole meillä ongelma. Voisi tulla, ellemmme kieltäisi sitä.

Ed. I h a m ä k i : Arvoisa puhemies! Ed. Malmin haluan sanoa, että nuuska johtaa nikotiinia elimistöön ja verenkiertoon ja aiheuttaa nikotiiniriippuvuutta. Se on aivan sama keino kuin tupakointi.

Noin yleisesti voisin todeta, että on se kyllä kumma asia, että nuuskan käyttöä edistävät kaikki Rkp:n kansanedustajat ja sitten taas toisaalta Tornionlaaksossa asuvat kansanedustajat. Näyttää siltä, että heille Ruotsin kauppapolitiikka ohittaa kaiken terveyspolitiikan.

Ed. H. K o s k i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Olen edustajien Wideroosin ja Malmin kanssa samoilta alueilta. Ymmärrän hyvin, että tapa on varsin yleinen Ruotsissa ja sieltä siirtynyt lähinnä ruotsinkieliselle Pohjanmaalle.

Siitä huolimatta olen rajusti eri mieltä valtiopäivämies ja kansanedustaja Håkan Malmin

kanssa nuuskan esteettisistä ja terveydellisistä vaikutuksista.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

9) Ehdotus puhemiehelle tulevasta määrärahasta niiden kulujen korvaamiseksi, joita hänellä on ollut valtiopäivien aikana

Ainoa käsittely
Valtiovarainvaliokunnan kirjelmä 11.12.1998
(M 3/1998 vp)

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan kirjelmä, joka on edustajille aikaisemmin jaettu ja otetaan pöytäkirjaan.

Kirjelmä on näin kuuluva:

”Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
Helsinki 11.12.1998

Eduskunnalle

Edustajanpalkkiosta annetun lain 6 §:n nojalla valtiovarainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa Eduskunnan päätettäväksi,

että Eduskunnan Puhemies saa niiden kulujen korvaukseksi, joita hänellä on ollut valtiopäivien aikana, 5 000 markan määrärahan kuukausittain.

Valtiovarainvaliokunnan puolesta:

Puheenjohtaja Mauri Pekkarinen

Valiokuntaneuvos Arvo J. Kämppi”

Keskustelua ei synny.

Valtiovarainvaliokunnan ehdotus hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

10) Kertomus hallituksen toimenpiteistä vuonna 1997

Kertomus 5/1998 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö 9/1998 vp
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 25/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

11) Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus toiminnastaan vuonna 1997

Kertomus 10/1998 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö 14/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

12) Valtioneuvoston oikeuskanslerin kertomus oikeuskanslerin virkatoimista ja lain noudattamista koskevista havainnoista vuodelta 1997

Kertomus 9/1998 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö 15/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna keskiviikkona kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 19.51.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen